

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VIII./2017
Plénium

Nález:

spisová značka	PL. ÚS 3/2016
populárny názov	Odstraňovanie reklamných stavieb
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o súlade právnych predpisov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 55 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 4 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 11 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 18 Ústava Slovenskej republiky čl. 29 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 29 ods. 3
analytická právna veta	Združovacie právo vyžaduje dobrovoľné zoskupenie s určitým spoločným cieľom. Tieto dve hľadiská, t. j. „dobrovoľnosť“ a „spoločný cieľ (záujem)“ sa musia v plnom rozsahu akcentovať pri praktickej realizácii slobody združovania. Združovacie právo poskytuje osobám individuálne právo spájať sa do spolkov, spoločností alebo iných združení a súčasne poskytuje aj týmto subjektom právo na vznik a pokračovanie v činnosti (existencii). Skutočnosť, že právna úprava spája so zápisom do registra záujmových združení vlastníkov reklamných stavieb oprávnenie so súhlasom stavebného úradu odstrániť nelegálnu reklamnú stavbu, neznamená, že napadnutá právna úprava obmedzuje fyzické osoby alebo právnické osoby pri zakladaní, existencii alebo pôsobení záujmových združení vlastníkov reklamných stavieb.
skutkový stav a základné fakty	Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 22. júla 2015 doručený návrh skupiny 36 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „skupina poslancov“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 130 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 18 ods. 1 písm. a) v spojení s § 37 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súlade § 129a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) s čl. 1 ods. 1, čl. 12, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 29 ods. 1 a 3, čl. 55 ods. 2 ústavy a čl. 11 a čl. 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a o súlade § 88 ods. 6,

	7 a 8 stavebného zákona s čl. 20 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“).
z odôvodnenia	<p>K namietanému nesúladu § 129a ods. 2 stavebného zákona s čl. 29 ods. 1 a 3 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy a s čl. 11 dohovoru v spojení s čl. 18 dohovoru</p> <p>Podľa skupiny poslancov ustanovenia § 129a ods. 2 stavebného zákona predstavujú neprípustné obmedzenie základného práva slobodne sa združovať v spolkoch, spoločnostiach a iných združeniach. Obmedzenie základného práva slobodne sa združovať v spolkoch, spoločnostiach a iných združeniach pritom musí mať svoj základ v čl. 29 ods. 3, ako aj čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy, resp. čl. 11 ods. 2 a čl. 18 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd vo svojej judikatúre ďalej poukázal, že čl. 29 ústavy nedopadá na také formy združovania, ktoré sú bytostne späté s realizáciou základných práv a slobôd chránených inými ústavnými článkami [sloboda náboženského vyznania a viery (čl. 24 ods. 2 ústavy), základné právo podnikat' (čl. 35 ods. 1 ústavy), právo združovať sa na ochranu svojich hospodárskych a sociálnych záujmov (čl. 37 ústavy)]. Judikatúra ústavného súdu okrem toho zjavne zdôrazňuje „politickú“ podstatu základného práva garantovaného čl. 29 ústavy a celkom samozrejme vylučuje previazanosť realizácie tohto základného práva s výkonom verejnej moci (PL. ÚS 11/2010). Základné právo slobodne sa združovať zahŕňa dobrovoľné zjednotenie sa za určitým účelom (PL. ÚS 10/08). Je vecou zákonodarcu ustanoviť, za akých podmienok možno zakladať právnické osoby (PL. ÚS 10/08).</p> <p>Združovacie právo vyžaduje dobrovoľné zoskupenie s určitým spoločným cieľom. Tieto dve hľadiská, t. j. „dobrovoľnosť“ a „spoločný cieľ (záujem)“ sa musia v plnom rozsahu akcentovať pri praktickej realizácii slobody združovania. Združovacie právo poskytuje osobám individuálne právo spájať sa do spolkov, spoločností alebo iných združení a súčasne poskytuje aj týmto subjektom právo na vznik a pokračovanie v činnosti (existencii). Združovacie právo má svoju pozitívnu i negatívnu stránku, t. j. umožňuje slobodne sa spájať, ale aj slobodu nevstupovať do určitého združenia.</p> <p>Z návrhu na začatie konania vyplýva, že dôvodom, na základe ktorého skupina poslancov považuje ustanovenie § 129a ods. 2 stavebného zákona za nesúladné s právom slobodne sa združovať podľa čl. 29 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 11 a čl. 18 dohovoru, je skutočnosť, že napadnuté ustanovenia stavebného zákona spájajú so zápisom združenia vlastníkov reklamných stavieb do registra záujmových združení vlastníkov reklamných stavieb, ako to skupina poslancov v návrhu na začatie konania uvádza, „významné oprávnenia, najmä možnosť ohlásit' neoprávnenú reklamnú stavbu a so súhlasom stavebného úradu ju odstrániť“, pričom „zákonodarca nastavil podmienky zápisu do registra tak prísne, že okruh subjektov oprávnených žiadať o zápis sa prakticky výrazne zužuje“. Skupina poslancov v návrhu na začatie konania uvádza, že zákonodarca prijatím napadnutej právnej úpravy porušil ústavný zákaz neprimeraného nezasahovania do slobody združovania tým spôsobom, že „... automaticky vylúčil možnosť fyzickým a právnickým osobám neregistrovaným v združení podľa § 20f OZ byť členmi záujmového združenia vlastníkov reklamných stavieb“. Skupina poslancov v návrhu na začatie konania uvádza, že zákonodarca podstatnej časti jednotlivcov „... fakticky znemožnil právo združovať sa na ochranu svojich záujmov, ktoré im Ústava garantuje“.</p> <p>Podľa ústavného súdu napadnutá právna úprava nezasahuje do práva slobodne sa združovať podľa čl. 29 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 11 a čl. 18 dohovoru, a teda nijako neobmedzuje fyzické či právnické osoby pri zakladaní, existencii alebo pôsobení spolkov, spoločností alebo iných združení združujúcich vlastníkov reklamných stavieb, prípadne združujúcich iným spôsobom vymedzený okruh fyzických alebo právnických osôb a ich právo na autonómnu úpravu vnútorných pomerov združenia bez neprimeranej ingerencie štátu. Skutočnosť, že právna úprava spája so zápisom do registra záujmových združení vlastníkov reklamných stavieb oprávnenie so súhlasom stavebného úradu odstrániť nelegálnu reklamnú stavbu, neznamená, že napadnutá právna úprava obmedzuje fyzické osoby alebo právnické osoby pri zakladaní, existencii alebo pôsobení záujmových združení vlastníkov reklamných stavieb. Napadnuté ustanovenia § 129a ods. 2 stavebného zákona žiadnym spôsobom neobmedzujú možnosť fyzických osôb alebo</p>

právnických osôb nespĺňajúcich podmienky pre zápis do registra záujmových združení vlastníkov reklamných stavieb spravovanom ministerstvom združovať sa v spolkoch, spoločnostiach alebo iných združeníach vlastníkov reklamných stavieb alebo byť ich členom, či právo členov spolku, spoločnosti alebo iného združenia vlastníkov reklamných stavieb na autonómnu úpravu jeho/jej vnútorných pomerov.

K namietanému nesúladu § 88 ods. 6, 7 a 8 stavebného zákona s čl. 20 ústavy a s čl. 1 dodatkového protokolu

Z obsahu návrhu skupiny poslancov vyplýva, že skupina poslancov napáda nesúlad § 88 ods. 6, 7 a 8 stavebného zákona s čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu jednak z dôvodu, že napadnutá úprava neobsahuje záruky pre vlastníka pozemku alebo stavby, kde je reklamná stavba umiestnená, garantujúce mu napr. informovanosť o tom, že reklamná stavba umiestnená na jeho pozemku alebo stavbe má byť odstránená, a garantujúce mu pokojné užívanie jeho majetku, ďalej z dôvodu, že neupravuje, aké opatrenia sú potrebné na zabezpečenie susedných pozemkov a stavieb pri odstraňovaní reklamnej stavby, ako aj z dôvodu, že napadnutá úprava nerieši, ako v prípade odstránenia reklamnej stavby má osoba, ktorá reklamnú stavbu odstránila, naložiť s jej zvyškami, medzi ktorými môžu byť veci nezanedbateľnej hodnoty (kovy, elektroinštalačný materiál a pod.). Skupina poslancov tiež namieta, že napadnutá právna úprava nerieši otázku zodpovednosti za prípadne škody na zdraví a majetku osôb a nezaručuje, že celý proces odstránenia reklamnej stavby prebehne bez neprimeraného zásahu do vlastníckeho práva vlastníka pozemku či bez ohrozenia životného prostredia. Skupina poslancov namieta zásah do základného práva vlastníť majetok z dôvodu, že napadnutá právna úprava výrazne redukuje vlastníkovi reklamnej stavby možnosti ochrany jeho práv najmä z dôvodu, že stanovuje veľmi krátke lehoty, v rámci ktorých je možné dosiahnuť súhlas s odstránením reklamnej stavby.

Ústavný súd sa stotožňuje so stanoviskom vlády, zastúpenej ministerstvom spravodlivosti, podľa ktorého ak napadnuté ustanovenia stavebného zákona predstavujú špeciálnu úpravu, tak na riešenie otázok výslovne neupravených prostredníctvom napadnutých ustanovení stavebného zákona možno subsidiárne použiť ustanovenia všeobecnej úpravy. Tak možno postupovať napr. v prípade vzniku škôd na majetku pri odstraňovaní nelegálnych reklamných stavieb a ich následnej prípadnej náhrady, keď poškodený subjekt môže uplatniť právne predpisy upravujúce náhradu škody. Na otázky výslovne neupravené napadnutými ustanoveniami stavebného zákona je potrebné aplikovať predovšetkým všeobecnú úpravu stavebného zákona. Je povinnosťou stavebného úradu, ktorý vydáva súhlas s odstránením reklamnej stavby, vysporiadať sa s každým osobitným prípadom tak, aby ním určené podmienky odstránenia reklamnej stavby ako napríklad vstup na pozemok, ochrana majetku, nakladanie s odpadom a ostatné práva vlastníka pozemku alebo stavby, kde je reklamná stavba umiestnená, ako aj vlastnícke práva vlastníka reklamnej stavby, ktorá sa má odstrániť, či práva vlastníka susedného pozemku alebo susednej stavby boli rešpektované a aby celé skrátené konanie o odstránení reklamnej stavby prebehlo spôsobom, ktorý bude garantovať práva a oprávnené záujmy všetkých dotknutých osôb.

Ani argument skupiny poslancov týkajúci sa skutočnosti, že zápisom záujmového združenia vlastníkov reklamných stavieb do príslušného registra vedeného ministerstvom „záujmové združenie ako subjekt, ktorý nie je orgánom verejnej moci, môže svojou činnosťou (odstránením reklamnej stavby) v podstate nahrádzať verejnú moc“, pričom „legálne násilie by v právnom štáte malo prináležať výlučne orgánom verejnej moci...“, nemožno prijať. V právnom štáte je prípustné, ak zákon v určitých prípadoch zverí výkon ochrany práv alebo právom chránených záujmov aj iným subjektom, ako je orgán verejnej moci.

K namietanému nesúladu § 129a ods. 2 stavebného zákona s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 1 prvou vetou a ods. 2 a čl. 55 ods. 2 ústavy

Sudkyňa spravodajkyňa predložila aj návrh na vyslovenie, že ustanovenie § 129a ods. 2 stavebného zákona nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 1 prvou vetou a ods. 2 a čl. 55 ods. 2 ústavy.

V danom prípade na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu boli prítomní deviaty sudcovia. Za návrh malo hlasovať minimálne 7 sudcov, inak je potrebné

	<p>považovať návrh za zamietnutý. Na tomto rokovaní pléna sudkyňa spravodajkyňa oboznámila prítomných s obsahom návrhu a s okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie pléna ústavného súdu.</p> <p>Pri hlasovaní o návrhu sudkyne spravodajkyne v časti navrhovaného nesúladu ustanovenia § 129a ods. 2 stavebného zákona s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 1 prvou vetou a ods. 2 a čl. 55 ods. 2 ústavy nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov.</p> <p>Vzhľadom na uvedené bol návrh vo zvyšnej časti podľa čl. 131 ods. 1 druhej a tretej vety ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde zamietnutý z procesných dôvodov.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vyslovenie nesúladu ustanovenia § 129a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov s čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 29 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 a čl. 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ustanovenia § 88 ods. 6, 7 a 8 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov s čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyhovelo.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti návrh zamietol.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	<p>ÚS SR: PL. ÚS 11/2010, PL. ÚS 10/08, PL. ÚS 8/96, III. ÚS 205/07</p> <p>ÚS ČR: I. ÚS 90/06</p> <p>ESĽP: Sigurdur A. Sigurjónsson v. Island, sťažnosť č. 16130/90, Kotov v. Rusko, sťažnosť č. 54522/00, body 110, 111, 114 a 117</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov § 88 ods. 8</p> <p>zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov § 129a ods. 2</p> <p>zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov § 88 ods. 6</p> <p>zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov § 88 ods. 7</p>
klúčové slová	<p>demokratický štát</p> <p>diskriminácia-zákaz</p> <p>práva a slobody – politické-právo slobodne sa združovať</p> <p>rovnosť, rovnoprávnosť-princíp rovnosti</p> <p>rovnosť, rovnoprávnosť-v zaobchádzaní</p> <p>súlady-súlady právnych predpisov</p> <p>ochrana hospodárskej súťaže</p> <p>základné ľudské práva a slobody-obmedzenie</p> <p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok</p> <p>právny štát</p> <p>rovnosť, rovnoprávnosť-v dôstojnosti a právach</p> <p>test proporcionality</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky-súlady právnych predpisov</p> <p>vlastníctvo-obmedzenie</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.